

← [Forrige artikel](#)

Anbragt

Kategori: [Anmeldelser](#)

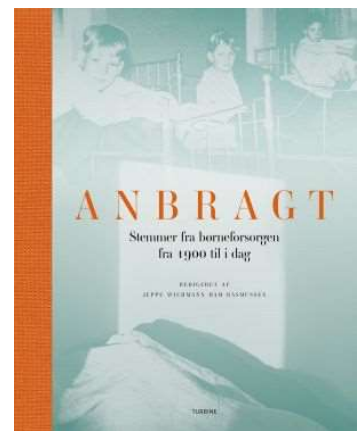
Visninger: 401

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Jeppe Wichmann Dam Rasmussen (red.)

Anbragt. Stemmer fra børneforsorgen fra 1900 til i dag.

Turbine 2023. 224 sider. 300 kr.

Af [Michael Riber Jørgensen](#), *Museum Thy*

Man siger, at vinderne skriver historien. Det udsagn kan diskuteres, men der er nok i hvert fald noget om, at vi, der beskæftiger os med fortiden, generelt hører til den mere privilegerede del af befolkningen. Når man har nok at gøre med, hvad der foregår i ens eget liv her og nu, er der ikke overskud til at beskæftige sig med andres liv – slet ikke, hvis de liv blev levet for længe siden.

Desværre. For det betyder også, at historieskrivningen har en indbygget skævvridning. Den er svær helt at komme til livs – men et stort første skridt er, at vi, der skriver historien, er bevidste om, at vi ikke kun taler på egne vegne. At vi lader de stemmer, som måske tidligere er blevet gjort tavse, komme til orde. Heldigvis er der i dag en voksende forståelse for nødvendigheden heraf. Hvad enten det gælder kvinders historie; kønslige, seksuelle, religiøse og etniske minoriteters historie; eller, som i dette tilfælde, socialt udsatte gruppers historie.

Anbragte børn må siges at høre til blandt samfundets allermost udsatte – og i bogen her får de selv lov til at komme til orde. Og lad det være sagt med det samme: Det er stærk læsning.

Bogens indhold falder i tre dele. Første del er skrevet af museumsinspektør Jeppe Wichmann Dam Rasmussen med udgangspunkt i kildemateriale vedrørende perioden 1900-20. Ikke meget er bevaret fra børnene, men gennem breve fra Rigsarkivet kommer vi alligevel tæt på deres historier. I anden del møder vi tidligere anbragte i perioden 1944-80, som i interviews har fortalt deres historier til historiker Jacob Knage Rasmussen. Og endelig føres historien i sidste del helt op til nutiden, når tidligere anbragte fra 1981 til i dag beretter med deres egne ord og selv har valgt ud, hvad de vil fortælle.

Når man læser bogen, får man først og fremmest en stor klump i halsen. Denne anmelder var faktisk nødt til at dele bogen op i mindre bidder og læse den ad flere omgange for at få den til at glide ned. Det er meget stærke historier, der her kommer frem, og der vil næppe være nogen læser, som ikke bliver påvirket af dem. Hvad enten det er beretninger om psykiske, fysiske og seksuelle overgreb, refleksioner over den konstante usikkerhed og det lave selvværd, der kommer af at føle sig uønsket –

eller beskrivelser af børn, der græder sig i søvn om natten, fordi deres forældre aflyste det planlagte samvær i sidste øjeblik.

Tager man historikerens briller på, får man – heldigvis – et billede af et system, som trods alt er blevet bedre til at håndtere de børn og unge, som af forskellige grunde ikke kan bo hos deres forældre. For 100 år siden var der mere tale om ren opbevaring, indtil børnene blev voksne og kunne – eller i hvert fald måtte – klare sig selv. I dag bor de fleste hos plejefamilier i noget, der i hvert fald ligner en normal hverdag, og det institutionelle fylder langt mindre. Det betyder ikke, at alt er perfekt. Langt fra. Men de gode historier og de gode stunder kommer trods alt til at fylde mere efterhånden.

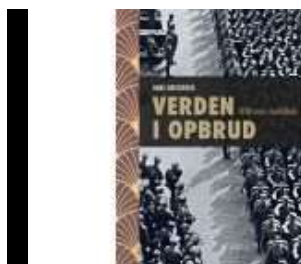
Bogen kan ses som en følgesvend til udstillingen af samme navn, som åbnede tidligere i år på Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg. Netop dette museum har igennem mere end et årti i den grad været med til at sætte fokus på emnet. Med Godhavnsrapporten og senere en generel udredning vedrørende anbragte i særfor sorgen, som har ført til officielle undskyldninger fra staten. Med udstillinger og anden formidling, med brugerinddragende tiltag for tidligere anbragte – og nu med denne bog – har man været med til at give en stemme til en gruppe, der, ligesom alle andre, fortjener det. Andre museer og forskningsinstitutioner har siden taget depechen op.

Vi, der i større eller mindre grad hører til historiens "vindere", kan aldrig helt sætte os ind i, hvordan det må være at bære historier som disse med sig resten af livet på krop og sjæl. Men vi kan forhåbentlig komme bare lidt tættere på ved at lade dem, historierne handler om, selv komme til orde. Denne bog er ikke for sarte sjæle – men den er vigtig og kan i allerhøjeste grad anbefales til enhver, der ønsker at forstå en del af virkeligheden, som ligger langt fra vores egen.

[Historie-online.dk, den 20. september 2023]

← [Forrige artikel](#)

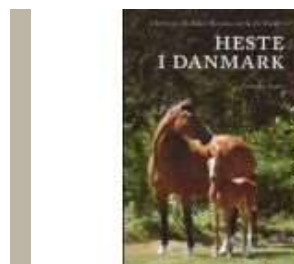
SE RELATEREDE ARTIKLER

VERDEN I OPBRUD

**FRU JENSEN OG ANDRE
VESTINDISKE DANSKERE.**

HESTE I DANMARK

Egypten - besat af livet

Kommende særudstilling på Moesgaard Museum slipper livet løs i efterlivet.